

H O T Ă R Ă R E A nr.1-359/2024
cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-132/2022 din 04.11.2022, adoptată în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu

6 noiembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația procurorului Sergiu Mititelu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-132/2022 din 04.11.2022, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Panea, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr nr.3-132/2022 din 04.11.2022, în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a fost aplicată sancțiune disciplinară de retrogradare din funcția de procuror, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut, în esență, că procurorului-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a avut un comportament neglijabil, a demonstrat lipsă de responsabilitate, a încălcat disciplina executorie, acțiuni admise în anul 2021 la conducerea urmăririi penale și la exercitarea atribuțiilor funcționale de șef al Procuraturii raionului Glodeni.

Colegiul a notat că Sergiu Mititelu, exercitând funcția de procuror-șef al Procuraturii raionului Glodeni, urma să-și manifeste diligența unui bun conducător, prin preocuparea față de soarta dosarelor penale din gestiune Procuraturii pe care o reprezintă, prin monitorizarea constantă a stadiului de examinare a cauzelor penale, fapt ce nu s-a întâmplat.

Procurorului-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a contestat hotărârea de referință a Colegiului de disciplină și etică, indicând despre faptul că sancțiunea disciplinară care i-a fost aplicată - „retrogradare din funcția” este mult prea aspră și inechitabilă, solicitând ca soluția disciplinară să fie casată cu încetarea în privința sa a procedurii disciplinare.

Circumstanțe reținute în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

La originea sesizării se află cauza penală nr.xxxxxxxxxx, de învinuire a lui Xxxxxxxx Xxxxxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute la art.196 alin.(4) Codul penal, privind cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Cauza penală a fost remisă la xx.xx.2019, spre examinare în fond, în Judecătoria Xxxxxx, Sediul Xxxxxx, rechizitoriul fiind semnat de către procurorul în Procuratura raionului Xxxxxxx, Xxxxxxx Xxxxx.

Prin sentința Judecătoriei Xxxxxxx, Sediul Xxxxxx din xx.xx.2022, Xxxxxxxx Xxxxxxxx a fost achitat aferent infracțiunii incriminate, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu reabilitarea deplină a inculpatului.

Reprezentarea acuzării de stat a fost asigurată atât de către procurorul Xxxxxx Xxxxxx, cât și de către procurorul în Procuratura raionului Xxxxxxx, Xxxxxxx Xxxxxxxx.

Sentința a fost atacată în ordine de apel, la Curtea de Apel Bălți.

Analiza speței în cauză a permis identificarea unor curențe grave, atât în corectitudinea îndeplinirii obligațiilor de serviciu, cât și la respectarea normelor procesual penale în vigoare, admise de procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu.

În speță, potrivit art.326 alin.(2) Cod de procedură penală, *dacă, în cadrul judecării cauzei, se constată că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența la încadrarea juridică a învinuirii aduse lui, sau că infracțiunea incriminată a fost comisă în coparticipare cu altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de până la o lună și o restituie procurorului pentru efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale, în modul stabilit la art.287, pentru formularea unei învinuiri noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu participarea apărătorului.*

La demersul procurorului, termenul stabilit în prezentul alineat poate fi prelungit de instanță până la 2 luni, la expirarea căruia cauza, în mod obligatoriu, se trimite instanței pentru continuarea judecării.

Astfel, în temeiul normei invocate *supra*, la data de xx.xx.2020 procurorul pe caz, XXXXXXXX XXXXXXXX, a solicitat de a fi restituită cauza în Procuratura Glodeni, pentru modificarea învinuirii, invocând faptul că, pe parcursul examinării, s-a stabilit că XXXXXXXX XXXXXXXX a săvârșit o infracțiune mai gravă, inclusiv, posibil și prin participare cu alte persoane.

Prin încheierea instanței de judecată din xx.xx.2020, cauza a fost restituită procurorului pe un termen de o lună. După nenumărate solicitări ale instanței, cauza menționată a fost remisă de către procuror abia la data de xx.xx.2021, după mai bine de X luni și fără careva modificări sau acțiuni procesuale efectuate, fapt confirmat prin neanexarea în această perioadă a careva materiale constatatoare la cauza penală. Explicația procurorului-șef al Procuraturii r-lui Glodeni, Mititelu Sergiu, vizavi de această constatare a fost că acțiunile procesuale au fost efectuate în afara termenului de procedură și ele nu pot fi puse la baza unei noi învinuiri mai grave.

Astfel, prin atitudinea demonstrată, au fost încălcate grav prevederile art.326 alin.2 din Codul de procedură penală.

În același context se înscriu și prevederile pct.12 al Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, potrivit căruia: ***La demersul procurorului, termenul de o lună, acordat de instanță pentru realizarea procedurilor descrise la pct.10 și 11, poate fi prelungit de instanță până la 2 luni. La expirarea termenului de 2 luni, cauza, în mod obligatoriu, se trimite instanței pentru continuarea judecării, indiferent dacă procurorul a terminat sau nu urmărirea penală.***

Încălcarea respectivă nu poate fi imputată procurorului XXXXXXXX XXXXXXXX, or acesta, în temeiul Ordinului Procurorului General nr. X-x din xx.xx.2020 a fost transferat la Procuratura mun. XXXXXXXX începând cu data de xx.xx.2020, adică peste X zile după restituirea cauzei penale pentru efectuarea urmăririi penale.

Prin urmare, procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, urma să desemneze imediat un alt procuror pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală pe cauza dată și să țină la control termenul de expediere a cauzei în instanța de judecată.

Faptul că procurorul conducător a semnat dispoziția de înlocuire a acuzatorului de stat abia la xx.xx.2021, adică peste mai mult de jumătate de an, denotă că acesta nu s-a

documentat minuțios asupra acțiunilor ce urmau a fi efectuate pe fiecare cauză penală transmisă de către procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX, nu a monitorizat și nu a verificat calitatea desfășurării procedurilor pe aceste dosare și nu a supravegheat respectarea termenelor pe fiecare cauză în parte.

Mai mult ca atât în timpul aflării cauzei penale respective în procuratură, instanța de judecată a expediat X interpelări privind restituirea acesteia- nr.xxxx din xx.xx.2021, nr.xxxx din xx.xx.2021, nr. xxxxx din xx.xx.2021.

Cu toate acestea, urmare a interpelărilor instanței, Sergiu Mititelu nu a restituit imediat cauza, dar la xx.xx.2021 a expediat un răspuns prin care a înștiințat instanța că, după efectuarea tuturor acțiunilor de urmărire penală, cauza penală va fi transmisă conform competenței.

Astfel, cauza s-a aflat ilegal în gestiunea procuraturii în perioada xx.xx.2021 - xx.xx.2021 - adică X luni și xx zile, în acest timp nefiind prelungit prin demers suplimentar termenul de aflare în gestiunea procurorului, cel mult de 2 luni conform Codului de procedură penală.

Potrivit art.12 alin.(1) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, precum și conform Titlului I, Capitolul III, pct.6 din Regulamentul Procuraturii Generale, aprobat prin ordinul Procurorului General nr.24/28 din 24 septembrie 2016, *procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce.*

La fel, conform Titlului III, Capitolul II, pct.1) lit.a) și c) din Regulamentul nominalizat, procurorul-șef, *organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu... repartizează procurorilor spre soluționare materialele și dosarele penale ...*

Potrivit art.53¹ alin.(2) lit.b) din Codul de procedură penală, procurorul ierarhic superior: *retrage, prin ordonanță motivată, în cazurile prevăzute la alin.(3), materialele și cauzele penale repartizate și le transmite altui procuror pentru examinare.*

La fel, conform pct.5.1 al Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, *în caz de imposibilitate a participării acestuia la judecarea cauzei, prin dispoziția procurorului ierarhic superior, în modul prevăzut de lege, se va dispune participarea în ședințele de judecată a altui procuror.*

Potrivit pct.6 al aceluiași ordin, procurorii-șefi, **vor organiza și verifica, periodic, activitatea de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, în vederea identificării soluțiilor pentru evitarea tergiversării examinării judiciare a cauzelor penale, în special în cele care figurează inculpați minori sau arestați.**

Astfel, procurorul-șef, pe lângă atribuțiile manageriale și administrative, stabilite de Legea cu privire la Procuratură, precum și de ordinele și regulamentele interne ale Procuraturii, are atribuții fundamentale, stabilite de Codul de procedură penală, printre care responsabilitatea controlului ierarhic.

Fiind procuror-șef, Sergiu Mititelu, prin prisma dreptului și obligației procesuale de supraveghere a bunei desfășurări a procesului-penal, atât la etapa urmăririi penale cât și judecării cauzei, urma să manifeste diligența unui bun conducător, prin preocuparea față de soarta dosarelor penale din gestiunea Procuraturii pe care o reprezintă, prin monitorizare constantă a stadiului de examinare a cauzelor penale, fapt ce nu s-a întâmplat.

Prin acțiunile sale, procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, a dat dovadă de o atitudine indolentă față de funcția pe care o deține și statutul său, încălcând prevederile Codului de procedură penală și ale actelor interne ale Procuraturii.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către inspecția procurorilor

Urmare a verificărilor efectuate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, la xx.xx.2022, a fost adoptată decizia în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară de referință, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

Potrivit argumentelor Inspecției procurorilor, faptul încălcării termenului de restituire a cauzei penale instanței de judecată este confirmat și prin scrisoarea de expediere nr.xxX/xx-xxxx, semnată de procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, datată cu xx.xx.2021.

Astfel, cauza s-a aflat ilegal în gestiunea procuraturii din xx xxxxx 2021 până la xx xxxxxxx 2021 – adică X luni și XX zile, nefiind măcar prelungit prin demers suplimentar termenul de aflare în gestiunea procurorului timp de o lună, până la maximul admisibil stabilit de Codul de procedură penală – cel de 2 luni.

Conform Decizia din xx.xx.2022, Inspecția procurorilor a încadrat abaterea disciplinară comisă de procurorul Sergiu Mititelu în prevederile art.38 lit.a) și lit.b) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept.*

Circumstanțe stabilite de către Colegiul de disciplină și etică

În rezultatul examinării probelor administrate în cadrul procedurii disciplinare, Colegiul de disciplină și etică a rezumat că în acțiunile procurorului Sergiu Mititelu se constată prezența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, încadrată în temeiul art.38 lit.a) și lit.b) al Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură. Potrivit normelor, în exercitarea funcției procurorul este obligat să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii, iar conform art.12 alin.(1) al legii nominalizate, *procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce.*

Colegiul a constatat că materialul probator, administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că toate elementele unei abateri disciplinare sunt întrunite.

Colegiul a reținut și încălcarea prevederilor art.6 alin.(3) lit.a) și b) Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, potrivit căreia în exercitarea funcției, procurorul este obligat să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii, ale art. 12 alin.(1) al legii nominalizate, care stipulează că, *procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce*, precum și ale pct.6 din Regulamentul Procuraturii Generale, aprobat prin ordinul Procurorului General nr.24/28 din 24 septembrie 2016 (în vigoare la data comiterii faptelor ce pot constitui abatere disciplinară), conform căruia

procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce.

Același Regulament, prevede la Titlului III, Capitolul II, pct.1) lit.a) și c), că ***procurorul-șef, organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu... repartizează procurorilor spre soluționare materialele și dosarele penale.***

La fel, potrivit pct.5.1 al Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, în caz de imposibilitate a participării acestuia la judecarea cauzei, prin dispoziția procurorului ierarhic superior, în modul prevăzut de lege, se va dispune participarea în ședințele de judecată a altui procuror.

În pct.6 al aceluiași ordin se menționează că procurorii-șefi vor organiza și verifica periodic activitatea de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, în vederea identificării soluțiilor pentru evitarea tergiversării examinării judiciare a cauzelor penale, în special în cele care figurează inculpați minori sau arestați.

Procurorul Sergiu Mititelu a încălcat dispozițiile legale citate supra, inclusiv și cele procedurale, care reglementează legalitatea și plenitudinea desfășurării procesului penal și respectarea drepturilor participanților la proces echitabil. Or, după cum s-a stabilit, cu certitudine, procurorul Sergiu Mititelu a manifestat dezinteres pentru îndeplinirea cu competență și corectitudine a îndatoririlor profesionale, în speță, făcându-se dovada nerespectării de către procurorul vizat a cerințelor legale prevăzute de art.326 alin.(2) din Codul de procedură penală care prevede că instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de până la o lună și o restituie procurorului pentru efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale [...] La demersul procurorului, termenul stabilit în prezentul alineat poate fi prelungit de instanță până la 2 luni, la expirarea căruia cauza, în mod obligatoriu, se trimite instanței pentru continuarea judecării.

La caz, procurorul-șef Sergiu Mititelu s-a eschivat de la exercitarea atribuțiilor prevăzute în art.531 alin.(2) lit.b) din Codul de procedură penală, care stipulează că procurorul ierarhic superior: retrage, prin ordonanță motivată, în cazurile prevăzute la alin.(3), materialele și cauzele penale repartizate și le transmite altui procuror pentru examinare.

De asemenea, această abatere disciplinară presupune încălcarea standardelor de conduită impuse procurorilor de dispozițiile pct.6.LI. din Codul de etică al procurorilor care stipulează că procurorul trebuie să respecte legislația națională și internațională, practica judiciară și jurisprudența CEDO, actele departamentale, interdepartamentale și ale organelor reprezentative și de auto administrare ale procurorilor, pct.6.1.2. din care rezultă obligația procurorului să acționeze în mod echitabil și onest și pct.6.5.1. din Codul de etică al procurorilor care prevede că, procurorul trebuie să conștientizeze că cel mai înalt nivel al competențelor profesionale este una din principalele premise pentru un serviciu eficient al procuraturii, precum și pentru încrederea publicului în acest serviciu.

Colegiul consideră că în speța examinată, pe lângă normele Codului de etică al procurorului citate *supra*, își găsesc aplicabilitate și prevederile Ghidului european al eticii și conduitei procurorilor (Ghidul de la Budapesta), adoptat la Conferința Procurorilor Generali din Europa, Strasbourg, 31 Mai 2005, conform căroră *procurorii publici întotdeauna și în orice circumstanțe vor onora obligațiunile lor, inclusiv obligațiunea de a acționa întotdeauna în conformitate cu legislația națională și internațională relevantă;*

vor exercita atribuțiile just, imparțial, consecvent și prompt; vor respecta, proteja și susține demnitatea umană și drepturile omului; vor conștientiza faptul că acționează din numele societății și în interes public și se vor strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

La individualizarea sancțiunii, Colegiul a luat în considerare gravitatea concretă, împrejurările, legătura de cauzalitate și consecințele directe ale faptelor săvârșite de procurorul Sergiu Mititelu, considerând că se justifică aplicarea unei sancțiuni care să-i atragă atenția asupra gravității abaterii comise.

Prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr nr.3-132/2022 din 04.11.2022, în privința procurorului-șef a Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a fost aplicată sancțiune disciplinară de retrogradare din funcția de procuror-șef, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Circumstanțele și motivele expuse în contestație

Prin contestația depusă, procurorul Sergiu Mititelu a exprimat dezacordul cu hotărârea Colegiul de disciplină și etică nr.3-132/2022 din 04.11.2022, ca fiind neîntemeiată și adoptată cu abateri procedurale.

Procurorul Sergiu Mititelu a menționat că la data de 08.05.2020 i-a fost dispus interimatul funcției de procuror-șef al Procuraturii raionului Glodeni.

Inițial în cadrul raportării dosarelor penale aflate spre examinare în instanța de judecată, procurorul în procuratura raionului Glodeni, XXXXXXXX XXXXXXXX, l-a informat că deține în gestiunea sa cauza penală de învinuire a lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, că inculpatul recunoaște vina și pe caz în perspectivă va fi emisă o sentință de încetare, deoarece a expirat termenul de prescripție de atragere la răspundere penală.

Urmărirea penală a fost inițiată de către Procuratura Generală la data de xx.xx.2015, în baza art.190 alin.(5) și art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal. Potrivit declarațiilor inițiale ale reprezentantului părții vătămate XXXXXXXXXXXXXXXX, XXXXXX XXXXX, s-a invocat că acesta ar fi fost înșelat cu suma de X lei MD de către XXXXXXXX XXXXXXXXXX, care a acționat de comun acord cu XXXXX XXXX și XXXXX XXXX. Mai mult ca atât, aceste declarații au fost susținute de către reprezentantul părții vătămate și în cadrul audierii în ședința de judecată.

Sergiu Mititelu a mai menționat că în lunile XXXXXXXX – XXXXXXXX 2020 a fost telefonat de către procurorul XXXXXXXXX din cadrul Procuraturii Generale, XXXXX XXXXXXXX, care l-a informat că în gestiunea sa se află o plângere de la apărătorul lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX, în care se invoca pretinse fapte de presiuni din partea procurorilor Procuraturii raionului Glodeni, cu scopul de a intimida pe XXXXXXXX XXXXXXXXXX de a recunoaște vina pe caz și de a înceta dosarul în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Ulterior pe marginea acestei plângeri, Adjunctul Procurorului General, Ruslan Popov, a organizat o ședință de lucru, în cadrul căreia, de asemenea, s-au constatat deficiențe la instrumentarea cauzei penale indicate, exprimate prin neaudierea cet.XXXXX XXXX și XXXXX XXXX în vederea stabilirii rolului acestora la săvârșirea faptei infracționale cercetate în speță.

Potrivit contestatarului, deoarece cauza penală de învinuire a lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX se afla în instanța de judecată, în procedura judecătorească, iar atribuțiile procurorului în această situație de a efectua acțiuni de urmărire penală sunt limitate, unica oportunitate de remediere a acestor curențe a urmăririi penale a fost cea de a face uz de

prevederile art.326 Cod de procedură penală și a solicita un termen pentru formularea unei învinuiri mai grave inculpatului XXXXXXXX XXXXXXXXX.

La finele lunii XXXXXXXX 2020 cauza penală de învinuire a lui XXXXXXXX XXXXXXXXX a fost remisă în adresa procuraturii raionului Glodeni.

Tot în acea perioadă procurorul în procuratura raionului Glodeni, XXXXXXXX XXXXXXXXX s-a transferat cu serviciu în procuratura XXXXXXXXX, transmițând această cauză penală conform actului de predare – primire procurorului Sergiu Mititelu.

În luna XXXXXXXX 2021 cauza penală a fost remisă în instanța de judecată pentru continuarea urmăririi penale.

Examinarea cauzei penale de învinuire a lui XXXXXXXX XXXXXXXXX în temeiul art.196 alin.(4) Cod penal a durat până la data de xx.xx.2023, când pe caz a fost pronunțată decizia Curții de Apel Bălți, prin care a fost menținută sentința de achitare a primei instanțe.

Referitor la cazul examinat, procurorul Sergiu Mititelu a pledat nevinovat, invocând și intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară, potrivit art. 40 alin.(2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, deoarece de la momentul comiterii abaterii ar fi trecut o perioada mai mare de 3 ani de zile.

Procedura în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor

Poziția inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 06.11.2024 reprezentantul Inspecției procurorilor a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică s-a bazat pe analiza probelor administrate în cadrul verificărilor disciplinare, care indică asupra vinovăției procurorului Sergiu Mititelu și, pe cale de consecință, trebuie să fie menținută.

Inspecția procurorilor consideră că acțiunile procurorului-șef, Sergiu Mititelu urmează a fi apreciate inclusiv prin prisma pct.12 din Ordinul Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, astfel că, la expirarea termenului de 2 luni, cauza de referință, în mod obligatoriu, urma să fie trimisă instanței pentru continuarea judecării, indiferent dacă procurorul a terminat sau nu urmărirea penală.

În acest sens, în calitate de procuror-șef, Sergiu Mititelu, urma să se preocupe de soarta dosarelor penale din gestiunea Procuraturii pe care o reprezintă, prin monitorizare constantă a acestora.

Totodată, Inspecția procurorilor reține că, urmare a acțiunilor săvârșite de procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, și instrumentării defectuoase a cauzei penale nominalizate, inculpatul XXXXXXXX XXXXXXXXX a fost achitat, iar tergiversarea neîntemeiată a cauzei timp de X luni, va oferi persoanelor interesate dreptul de a acționa Procuratura în judecată, în vederea reparării prejudiciilor.

Poziția procurorului Sergiu Mititelu

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor procurorul Sergiu Mititelu a exprimat un dezacord total cu procedura disciplinară în privința sa, motivând că acțiunile procesuale efectuate în cadrul cauzei penale au fost în afara termenului de procedură și ele nu pot fi puse la baza unei noi învinuiri mai grave. Consideră că nu a admis careva abateri și încălcări de lege, toate acțiunile întreprinse au urmărit un singur scop - de a stabili adevărul pe caz.

La întrebările de concretizare a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor procurorul Sergiu Mititelu a declarat că prevederile art.326 din Codul de procedură penală, a fost încălcat, dar s-a încercat totuși, obținerea probatorului. Totodată, o ordonanță în

sensul art.53¹ Cod de procedură penală pentru a reține cauza penală în vederea conducerii urmăririi penale, nu a fost emisă.

Potrivit poziției exprimate de către procurorul Sergiu Mititelu, urmează a fi admisă contestația depusă împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică, adoptată în privința sa, cu emiterea unei noi hotărâri de încetare a procedurii disciplinare, din lipsa faptului abaterii disciplinare.

Cadrul normativ care vizează substanța obligațiilor ce reveneau procurorului Sergiu Mititelu:

• **Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură**

Art.6 alin.(3), conform căruia procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror;

[...]

• **Codul de procedură penală**

Articolul 1. Noțiunea și scopul procesului penal

[...]

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

[...]

Articolul 19. Accesul liber la justiție

[...]

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuțului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Articolul 254. Rolul activ al organului de urmărire penală

(1) Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Articolul 326. Modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei

(2) Dacă, în cadrul judecării cauzei, se constată că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența încadrarea juridică a învinuirii aduse lui, sau că infracțiunea incriminată a fost comisă în coparticipare cu altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de pînă la o lună și o restituie procurorului pentru

efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale, în modul stabilit la art.287, pentru formularea unei învinuiri noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu participarea apărătorului. În primul caz, instanța restituie dosarul penal fără rechizitoriu și fără procesul-verbal al ședinței de judecată și anexele la el, iar în situația când cauza se restituie procurorului în vederea reluării urmăririi penale în privința persoanei scoase anterior de sub urmărire penală pentru aceeași faptă, instanța restituie dosarul penal cu rechizitoriu. După aceasta, materialele noi, dobândite în cadrul urmăririi penale, se aduc la cunoștință inculpatului, apărătorului acestuia și celorlalți participanți interesați, în condițiile prevederilor art.293 și 294, apoi cauza se prezintă în instanța respectivă pentru continuarea judecării. La demersul procurorului, termenul stabilit în prezentul alineat poate fi prelungit de instanță pînă la 2 luni, la expirarea căruia cauza, în mod obligatoriu, se trimite instanței pentru continuarea judecării.

• **Codul de etică al procurorilor** (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27 mai 2016).

Pct.6 Procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii:

- supremației legii;
- independenței;
- integrității;
- imparțialității;
- profesionalismului;
- colegialității;
- transparenței;
- confidențialității;
- corectitudinii.

Procurorul trebuie:

6.1.1 să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

6.1.2 să acționeze în mod echitabil și onest;

6.1.4 să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice;

6.1.5 să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

6.2 Principiul independenței Potrivit acestui principiu, procurorul trebuie:

6.2.1 să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dînd dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independența nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate;

[...]

6.2.3 în luarea deciziilor, inclusiv a celor discreționare, să acționeze în mod independent și imparțial în conformitate cu legea, respectând prevederile prezentului Cod și ale tuturor actelor departamentale și interdepartamentale;

6.7 Principiul confidențialității Potrivit acestui principiu, procurorul este obligat: [...]

6.7.2 să nu divulge, să nu comenteze și să nu folosească în interese personale informațiile confidențiale sau secrete de care a luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale;

Avizul nr.9(2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni privind normele și principiile europene referitoare la procurori.

Pct.6 În toate cazurile și în toate etapele procedurii judiciare procurorii contribuie în a da asigurări că statul de drept și ordinea publică sunt garantate prin înfăptuirea justiției în mod echitabil, imparțial și efektiv.

Pct.14 Procurorii trebuie să vegheze că sunt făcute toate investigațiile și anchetele necesare și rezonabile mai înainte de a lua o decizie cu privire la urmărirea penală, și să înceapă urmărirea penală numai atunci când cazul este bazat pe dovezi fiabile și admisibile. Urmărirea penală ar trebui condusă în mod ferm dar echitabil, ținând cont doar de dovezi.

Pct.15 Atunci când iau parte la investigarea unei infracțiuni sau exercită autoritate asupra poliției sau asupra altor organe de cercetare penală aflate sub jurisdicția lor, procurorii trebuie să acționeze obiectiv, imparțial și cu profesionalism, și să se asigure că aceste organe de cercetare penală respectă principiile de drept și drepturile fundamentale ale omului.

Pct.42 Într-un sistem ierarhic, procurorul superior trebuie să fie în măsură să exercite un control adecvat asupra deciziilor luate în cadrul parchetului, cu condiția respectării drepturilor fiecărui procuror.

• **Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind rolul procurorului în sistemul de justiție penală**

Pct.24 În exercitarea misiunii sale, Procuratura, în special, trebuie:

a. să acționeze echitabil, imparțial și obiectiv;

b. să respecte și să asigure protejarea drepturilor omului, așa cum acestea sînt enunțate în Convenția pentru Protecția Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului;

c. să vegheze ca sistemul de justiție penală să funcționeze în cel mai rapid ritm.

• **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**

Art.6 Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa [...].

Aprecierile reținute de Consiliul Superior al Procurorilor

Analizând actele și lucrările cauzei disciplinare, evaluând argumentele exprimate în ședința de examinare a contestației și deliberând asupra circumstanțelor procedurii în speță, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea respingerii contestației, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-132/2022 din 04.11.2022.

Pentru motivarea concluziei formulate vor fi expuse *infra* raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei pe acest caz.

Analiza circumstanțelor cazului prin prisma termenilor procedurali de tragere la răspundere disciplinară

Consiliul reține că, potrivit art.40 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură (*variantă în vigoare până la 03.08.2023*), procurorul urma să fie tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la comiterea abaterii, iar conform alin.(2) din aceeași lege, în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară a procurorului era de 3 ani de la data comiterii.

Prin Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) a fost modificată, *inter alia*, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, fiind vizate inclusiv subiecte cu privire la înființarea Inspecției procurorilor în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară.

Legea nr.200/2023 a fost publicată în Monitorul Oficial nr.291-295 din 04.08.2023, însă, în partea funcționalității noii Inspecții a procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară, s-a specificat expres faptul că legea vizată va intra în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării, adică la 04.11.2023.

In concreto, în art.VI alin.(12) din Legea nr.200/2023 s-a dispus că procedurile disciplinare aflate în derulare în cadrul Inspecției procurorilor și termenele de tragere la răspundere disciplinară se suspendă la expirarea a 3 luni de la data publicării prezentei *legi (n.a. – 04.11.2023)* și urmează a fi reluate de noua componentă a Inspecției procurorilor.

Subsecvent, Legea nr.200/2023, a stipulat la art. VI alin.(13) că Inspecția procurorilor se consideră funcțională la numirea a cel puțin 4 inspectori.

Prin Art. X din Legea nr.226 din 31 iulie 2024 pentru modificarea unor acte normative (aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul National al Justiției), în vigoare din 05.09.2024, s-a abrogat alineatul (13) din art. VI al Legii nr.200/2023. Intrarea în vigoare a normei citate *supra* atrage după sine constatarea că Inspecția procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în noua componentă, devine funcțională. Astfel, termenele de tragere la răspundere disciplinară suspendate la data de 04.11.2023 au fost reluate la 05.09.2024, prin efectul Legii nr.200/2023.

Analizând procedura disciplinară în care este vizat procurorul Sergiu Mititelu, constatăm că **abaterea disciplinară imputată acestuia a fost săvârșită în formă continuă începând cu xx.xx.2021 până la xx.xx.2021**. Prin urmare, la acea dată Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură stabilea (la art.40 alin.(2)) că, în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii.

Așadar, în speța descrisă, curgerea termenului de tragere la răspundere disciplinară (de 3 ani) a început la xx.xx.2021, care în perioada 04.11.2023-05.09.2024 a fost suspendat prin efectul Legii nr.200/2023.

Prin urmare, la data examinării contestației - xx.xx.2024, abaterile disciplinare comise de către procurorul Sergiu Mititelu în activitatea procesuală nu sunt prescrise.

Din actul de sesizare și din constatările Inspecției procurorilor, **Consiliul Superior al Procurorilor a dedus două categorii de pretinse încălcări imputabile procurorului Sergiu Mititelu - potrivit art. 38 lit.a) și lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:**

- prima încălcare ține de îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, în special a atribuțiilor și obligațiilor care revin procurorului-șef în raport cu asigurarea bunului mers al urmăririi penale pe cauzele penale aflate în gestiunea procuraturii, inclusiv supravegherea și coordonarea activității procurorilor subordonați în cadrul desfășurării procesului penal;

- cea de a doua ține de neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept, modificat prin Legea nr.200 din 31.07.2023 în vigoare din 04.11.2023 (*nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora*), care constă în tergiversarea nejustificată a urmăririi penale.

Se notează că, în accepțiunea Legii nr.200 din 31.07.2023, dispoziția art. 38 lit. a) a fost concretizată, prin stabilirea arealului de obligațiuni prevăzute la art. 6 lin.(3) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, pentru a căror îndeplinire necorespunzătoare procurorul poate fi sancționat disciplinar.

În același context, modificarea adusă articolului 38 lit.b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, reflectă o clarificare și o extindere a normelor referitoare la abaterile disciplinare și reprezintă un pas către o definire mai precisă a comportamentului considerat inacceptabil pentru un procuror.

În versiunea normei legale, de până la expunerea în redacție nouă, abaterea disciplinară era definită vag, referindu-se doar la „neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației”. Acest text oferea o definiție generică, fără a detalia tipul specific de comportament ce constituie abatere/ tipul de conduite sancționabile.

Amendamentele din 2023, care au vizat definiția abaterii disciplinare de la lit.b) art.38, au introdus specificații precise privind obligația respectării termenelor și evitarea întârzierilor în desfășurarea acțiunilor procedurale, subliniind importanța acestora pentru eficiența și credibilitatea actului de justiție. Actualizarea normei aliniază prevederile din Legea nr.3/2016 la standardele internaționale și la principiile de integritate aplicate în sistemele de justiție moderne.

Cu referire la încadrarea juridică a abaterii disciplinare, menținute de cadrul legal citat, imputate procurorului Sergiu Mititelu, reținem că Consiliul Superior al Procurorilor este în deplin acord cu instanța de disciplină, care statuează că efectul imediat și direct al conduitei procurorului Sergiu Mititelu constă în deteriorarea încrederii și a respectului față de funcția de procuror, cu consecința afectării imaginii și prestigiului instituției, ca sistem și serviciu public.

Aprecierile personale ale procurorului Sergiu Mititelu, cu privire la lipsa urmărilor prejudiciabile ale conduitei sale, sunt în contradicție cu opiniile exprimate de către participanții la cauza disciplinară, reflectate în cuprinsul sesizării și decizia Inspecției procurorilor.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor, nu pot fi reținute argumentele procurorului Sergiu Mititelu cu referire la prestația sa profesională și la rolul său în

examinarea cazului dat, nefiind posibilă invocarea justificării aferente propriei convingeri și independenței procesuale garantate de lege.

Este relevant să reiterăm poziția constantă a Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit căreia principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil.

Totuși, notăm că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind posibilitatea de a acționa după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei menționăm Avizul nr.9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă ce indică asupra faptului că legea este unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că modul în care a acționat procurorul Sergiu Mititelu, în contextul analizei situației privind timpul aflării cauzei penale nr.xxxxxxxxxx în procuratură, precum și raportat la respectarea termenului art.326 alin.(2) din Codul penal al RM în speța vizată, excedează cadrul admisibil al unei erori izvorâte din cunoașterea insuficientă a unor probleme de interpretare juridică sau, eventual, de schimbare a practicilor judiciare.

Calitatea funcției de procuror-șef, Sergiu Mititelu, prin prisma dreptului și obligației procesuale de supraveghere a bunei desfășurări a procesului-penal atât la etapa urmăririi penale cât și judecării cauzei, urma să-și manifeste diligența unui bun conducător, preocuparea față de soarta dosarelor penale din gestiunea Procuraturii pe care o reprezintă, prin monitorizare constantă a stadiului de examinare a cauzelor penale, fapt ce nu s-a întâmplat.

Or, prin încheierea instanței de judecată din xx xxxxxxxx 2020, cauza a fost restituită procurorului pe un termen de o lună. După trei solicitări cauza dată a parvenit înapoi în instanță la data de xx xxxxx 2021, după mai bine de X luni, absolut fără careva modificări, sau acțiuni procesuale efectuate.

Consiliul menționează că Inspekția procurorilor corect a reținut că procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, după primirea cauzei penale de la procurorul Xxxxxxxx Xxxxxxxx, era obligat, în virtutea funcției de conducător, să desemneze imediat un alt procuror pentru efectuarea urmăririi penale pe cauza dată și să țină la control termenul de restituire a cauzei în instanța de judecată.

Este de notat că procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a primit materialele procurorului de caz transferat, totodată a preluat examinarea procesului penal restituit procurorului pentru continuarea urmăririi penale.

Prin urmare, procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, nu a desemnat imediat un alt procuror pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală pe cauza dată, asumându-și personal controlul acțiunilor de urmărire penală și respectarea termenului de expediere a cauzei înapoi în instanța de judecată.

Prin scrisoarea din xx.xx.2021 semnată de procurorul-șef al Procuraturii raionului Glodeni, Sergiu Mititelu a remis procesul penal vizat, către organul de urmărire penală pentru organizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală suplimentare, cu mențiunea de

coordonare a acțiunilor de urmărire penală cu procurorul-acuzator de stat în prezenta cauză penală. Nu a existat un act procedural de reluare și stabilire a termenului de urmărire penală.

La expirarea termenului de o lună, adică la xx xxxxxxxx 2021, procurorul Sergiu Mititelu era obligat fie să solicite instanței de judecată prelungirea termenului de aflare în gestiunea procurorului cu încă o lună, până la termenul maxim admisibil de 2 luni, fie să trimită cauza penală instanței pentru continuarea judecării, indiferent de stadiul în care se afla urmărirea penală.

Procurorul Sergiu Mititelu, deși era obligat să restituie cauza penală până la xx xxxxxxxx 2021, a restituit-o abia la xx xxxxxx 2021, prin scrisoarea de expediere nr.xxx/xx-xxxx, în 4 volume așa cum a și fost primită din instanță.

Totodată, s-a constatat că procurorul-șef Sergiu Mititelu a dispus înlocuirea acuzatorului de stat Xxxxxxxx Xxxxxxxx cu Xxxxxxxx Xxxxxxxx abia la X xxxxxxx 2021, deși primul nu mai activa în cadrul Procuraturii raionului Glodeni de la xx xxxxxxx 2020, fapt care demonstrează că dosarul penal s-a aflat ilegal în gestiunea procuraturii mai bine de x luni.

Acest fapt a fost reflectat expres în sentința Judecătorei Xxxxxxxx, Sediul Xxxxx din xx.xx.2022, în care s-a specificat că: *„nu este clară (mai degrabă neclară...) poziția procurorului pe caz, care a apreciat acțiunile și comportamentul lui Xxxxx Xxxx irelevant pentru stabilirea adevărului, ultimul neavând nici un statut pe cazul dat începând cu 2015, când a fost pornită cauza penală, inclusiv și în timp mai mult de X luni, termen care materialele cauzei s-au aflat repetat la solicitarea procurorului în procedura sa (xx.xx.2020-xx.xx.2021). Aici instanța reține faptul, că anume pe aceste temeuri a fost solicitată cauza de procuror, conform art.326 CPP, adică pentru înaintarea unei noi învinuire mai grave, cu participare și după mai bine de x luni a revenit în instanță cu același borderou și număr de file... Este de menționat faptul, că după revenirea cauzei repetat în instanță, la finele cercetării judecătorești și examinării cauzei, care a durat mai mult de 2 ani, procurorul a solicitat audierea lui Xxxxx Xxxx și Xxxxxx Xxxxxxx, acest demers fiind respins de instanță deoarece a fost de rea credință, în contradicție cu exigențele CPP și careva circumstanțe noi, de care nu a avut cunoștință procurorul la efectuarea urmăririi penale inițiale și repetate nu a fost stabilite în cadrul cercetării judecătorești. Anume acest lucru a dus la faptul, că partea vătămată nu a primit un răspuns de la autoritățile statului privitor la faptul încălcării drepturilor sale, situație ce este în detrimentul actului de justiție în apărarea drepturilor fundamentale.”*

Astfel, au fost încălcate grav prevederile art.326 alin.(2) din Codul de procedură penală, și cele expuse în pct.12 al Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești.

Potrivit art.12 alin.(1) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, precum și conform Titlului I, Capitolul III, pct.6 din Regulamentul Procuraturii Generale, aprobat prin ordinul Procurorului General nr.24/28 din 24 septembrie 2016 (în vigoare la data comiterii faptelor ce pot constitui abatere disciplinară), *procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce.*

La fel, conform Titlului III, Capitolul II, pct.1) lit.a) și c) din Regulamentul nominalizat, procurorul-șef, *organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în*

vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu [...]repartizează procurorilor spre soluționare materialele și dosarele penale [...].

Art.53¹ alin.(2) lit.b) din Codul de procedură penală stipulează că procurorul ierarhic superior: *retrage, prin ordonanță motivată, în cazurile prevăzute la alin.(3), materialele și cauzele penale repartizate și le transmite altui procuror pentru examinare.*

La fel, conform pct.5.1 al Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02 ianuarie 2018, *în caz de imposibilitate a participării acestuia la judecarea cauzei, prin dispoziția procurorului ierarhic superior, în modul prevăzut de lege, se va dispune participarea în ședințele de judecată a altui procuror.*

Pct.6 al aceluiași ordin normează că procurorii-șefi, *vor organiza și verifica, periodic, activitatea de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, în vederea identificării soluțiilor pentru evitarea tergiversării examinării judiciare a cauzelor penale, în special în cele care figurează inculpați minori sau arestați.*

Astfel, procurorul-șef, pe lângă atribuțiile manageriale și administrative, stabilite prin actele normative, inclusiv instituționale, are responsabilitatea controlului ierarhic - atribuție fundamentală, prescrisă în Codul de procedură penală.

În calitate de procuror-șef, Sergiu Mititelu avea responsabilitatea directă de a supraveghea și coordona activitatea procurorilor subordonați pentru a asigura o bună desfășurare a procesului penal atât în faza de urmărire penală, cât și în faza judecării. Această obligație include nu doar delegarea sarcinilor și monitorizarea progresului fiecărui dosar, ci și intervenția promptă atunci când sunt identificate întârzieri sau disfuncționalități în gestionarea cauzelor. Prin rolul său de conducere, un procuror-șef este așteptat să demonstreze diligență, să fie activ și vigilent în privința modului în care sunt procesate dosarele penale, inclusiv prin verificarea regulată a stadiului acestora și oferirea de suport acolo unde se impune. Monitorizarea constantă a dosarelor nu este doar o atribuție administrativă, ci o responsabilitate procesuală care garantează drepturile părților implicate în dosare și respectarea termenelor procedurale.

Neîndeplinirea acestor obligații poate duce la tergiversarea cauzelor, pierderea unor probe importante sau chiar la afectarea imparțialității și echității actului de justiție.

În cazul în care Sergiu Mititelu nu și-a manifestat preocuparea față de soarta dosarelor aflate în gestiunea Procuraturii pe care o conducea, acest lucru poate fi interpretat drept o neglijență managerială, având potențialul de a prejudicia atât cursul justiției, cât și încrederea publicului în integritatea actului de urmărire penală.

Astfel, acuzația că Sergiu Mititelu nu a îndeplinit aceste cerințe poate constitui un temei pentru sancțiuni disciplinare, întrucât neglijența sa ar fi contribuit la o gestiune necorespunzătoare a dosarelor penale, ceea ce este contrar standardelor de conduită și responsabilitate ale unui procuror-șef.

Prin Decizia Curții de Apel Bălți din xx.xx.2023 au fost respinse apelurile declarate de procuror și reprezentantul părții vătămate/părții civile, cu menținerea sentinței fără modificări.

Totodată, atât prin sentința din xx.xx.2022, cât și prin decizia Curții de Apel Bălți din xx.xx.2023, s-a reținut că „*Procurorul examinând cauza penală timp de X ani la urmărirea penală și x luni după ce a solicitat-o din instanța de judecată, n-a audiat toți martorii care cunosc circumstanțele învinuirii.*”

Colegiul penal a reținut faptul, că „*conform contractelor tipizate de vânzare cumpărare nr.xx din xx.xx.2009 și nr.xx/x din xx.xx.2009 aflate la f.d.xx-xx, vol.1, în pct..6.3 este stipulat faptul, că „eventualele litigii, care s-ar putea ivi în legătură cu prezentul*

contract, vor fi soluționate pe cale amiabilă, iar dacă acest lucru este imposibil, litigiul va fi dedus spre soluționare instanței judecătorești competente.” Aceste prevederi indică, că între inculpat și partea vătămată a fost încheiată o tranzacție, condițiile căreia au fost stipulate în actul juridic încheiat între ei de comun accord – contractele de vânzare-cumpărare.”

„Mai mult, pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei penale mai mult de 6 ani, procurorul a avut mai multe opinii și concluzii referitor la situația de caz. Așa cum procurorul n-a fost sigur și cert în concluziile sale, a întreprins diferite acțiuni (pornirea urmăririi penale pe art.190 alin.(5) și art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal, punerea sub învinuire a lui X. Xxxxxxxx bpe art.196 alin.(4) Cod penal, solicitarea neîntemeiată a cauzei penale din instanța de judecată și ținerea ei la procuror fără temei legal și fără a întreprinde careva acțiuni motivate, legale și rezonabile în privința lui X. Xxxxxxx, recunoașterea lui X. Xxxxxxx în calitate de bănuț pe art.190 alin.(5) Cod penal etc.), care în final n-au adus la o soluționare justă a cazului penal. Aceste activități indică, că procurorul n-a avut o poziție și concluzie certă pe caz și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, drept urmare punându-l neîntemeiat sub învinuire pe X.Xxxxxxxx.”

Colegiul penal a menționat că „probele, la care aceștea fac referire, confirmă doar existența unor relații civile dintre Xxxxxx Xxxxxxx și Xxxxxx Xxxxxxx, dar nu și elementele infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal.”

Analiza efectuată de către procuror trebuie să se bazeze pe dovezile administrate, să rezulte din premisele stabilite și să corespundă reglementărilor normative incidente, asigurând, astfel, motivare corespunzătoare, fundamentare judicioasă și stabilitate a concluziilor elaborate, care la rândul său sunt temelia legitimității actelor procesuale emise.

Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor constată că procurorul Sergiu Mititelu nu a asigurat transpunerea în drept a situației de fapt reținute din documentele care au stat la baza pornirii dosarului penal nr.xxxxxxxx și nu a dat apreciere probelor și circumstanțelor constatate.

Din analiza materialelor procedurii disciplinare rezultă că, în speță, există divergențe între agenții economici implicați cu privire la executarea obligațiilor contractuale. În consecință, relațiile dintre părți, soluționarea disputelor privind îndeplinirea contractului și, eventual, utilizarea mecanismelor legale pentru executarea silită a obligațiilor asumate constituie, prin natura lor, aspecte reglementate de dreptul civil, a căror clarificare intră, de principiu, în competența instanțelor judecătorești.

Consiliul Superior al Procurorilor relevă că conceptul „acuzatie” trebuie înțeles în sensul Convenției. Acesta poate fi așadar definit drept „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei infracțiuni”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor „repercusiuni importante asupra situației [suspectului]” (a se vedea, cu titlu de exemplu, *Deweer împotriva Belgiei*, pct. 42 și 46, și *Eckle împotriva Germaniei*, pct. 73).

În ceea ce privește faza prejudiciară (urmărirea penală), Curtea consideră procedurile penale ca un întreg. În consecință, anumite condiții impuse de art. 6, precum termenul rezonabil sau dreptul la apărare, pot fi de asemenea relevante la acest stadiu al procedurii, în măsura în care echitatea procesului poate fi grav încălcată prin nerespectarea inițială a acestor condiții impuse (*Imbrioscia împotriva Elveției*, pct. 36). În materie penală, art. 6 § 1 al Convenției se suprapune cu garanțiile specifice ale art. 6 § 3, deși nu se limitează la drepturile minime prevăzute de acesta din urmă. De altfel, garanțiile prevăzute la art. 6 § 3 sunt, în special, elemente care se înscriu în cadrul conceptului de

proces echitabil, în sensul art. 6 § 1. Orice proces penal, inclusiv în aspectele lui procedurale, trebuie să prezinte un caracter contradictoriu și să garanteze egalitatea armelor între acuzare și apărare: acesta este unul dintre aspectele fundamentale ale dreptului la un proces echitabil. Cerințele art. 6 § 3 reprezintă aspecte specifice ale dreptului la un proces echitabil, garantat de primul paragraf al art. 6 [*Sakniovskiy împotriva Rusiei* (MC), pct. 94; *Gäfgen împotriva Germaniei* (MC), pct. 169]. Garanțiile enunțate în mod expres la art. 6 § 3 ilustrează noțiunea de proces echitabil în anumite situații procedurale tipice, constatate în materie penală, dar scopul intrinsec al acestora este întotdeauna acela de a garanta sau de a contribui la garantarea caracterului echitabil al procesului penal în ansamblul său. Așadar, acestea nu reprezintă un scop în sine și, în consecință, trebuie interpretate în lumina funcției pe care o îndeplinesc în contextul general al procedurii (*Mayzit împotriva Rusiei*, pct. 77; *Can împotriva Austriei*, pct. 48).

Sfera de aplicare a art. 6 § 3 lit. a) trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului mai general la un proces echitabil, garantat la art. 6 § 1 din Convenție. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui inculpat și, prin urmare, cu privire la încadrarea juridică pe care instanța ar putea să o rețină împotriva acestuia, este o condiție esențială a echității procedurii [*Pélissier și Sassi împotriva Franței* (MC), pct. 52; *Sejdovic împotriva Italiei* (MC), pct. 90]. Există o legătură între literele a) și b) ale art. 6 § 3, iar dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie să fie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea [*Pélissier și Sassi împotriva Franței* (MC), pct. 54; *Dallos împotriva Ungariei*, pct. 47].

În concluzie, o învinuire formulată de o asemenea manieră nu corespunde art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. a) și b) din Convenția Europeană pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, potrivit căreia, orice acuzație trebuie să fie clară și concretă, astfel încât acuzatul să-și poată pregăti eficient apărarea.

Respectiv, comportamentul profesional al procurorului Sergiu Mititelu, în partea ce ține de modul în care a gestionat urmărirea penală, vizată în această procedură disciplinară, nu întrunește condiția calității stabilite de actele normative naționale și internaționale pentru a se alinia cerinței de îndeplinire corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor o asemenea stare a lucrurilor, caracterizată prin lipsă de diligență, nu poate beneficia de o justificare rezonabilă. Aceasta relevă deficiențe grave în înțelegerea și asumarea rolului procurorului stabilit de lege, constituind o încălcare a obligației de responsabilitate. O astfel de conduită contravine principiilor fundamentale ale statutului profesional al procurorului, consacrate prin Constituție și legislația națională aplicabilă.

Această situație este, fără nici o îndoială, rezultatul direct al conduitei reprobabile a procurorului Sergiu Mititelu, care a desconsiderat statutul de procuror, responsabilitățile ce revin acestuia atât prin prescripțiile legii, cât și prin normele deontologice.

Cu toate acestea, după cum s-a demonstrat în cadrul investigației disciplinare, dosarul penal de referință s-a aflat sub conducerea procurorului Sergiu Mititelu de la xx.xx.2020 până la xx.xx.2021, or, această tergiversare rezultă inclusiv și din dezinteresul manifestat de către procurorul Sergiu Mititelu, care în loc să aibă un rol pro-activ spre a finisa examinarea cauzei, a admis o atitudine indiferentă față de durată acțiunilor procesuale.

Dosarul penal menționat a fost restituit procuraturii pentru efectuarea unor acte suplimentare, iar Sergiu Mititelu, în calitate de procuror-șef, nu a desemnat un alt procuror care să continue urmărirea penală în termenul legal de o lună, prelungibil cu încă o lună.

În schimb, dosarul a rămas în nelucrare timp de aproximativ 7 luni, fără acțiuni concrete sau procesuale efectuate. Nu pot fi reținute argumentele contestatarului precum că în această perioadă de completare a acțiunilor de urmărire penală a efectuat un volum enorm de acțiuni care nu au fost îndeplinite preliminar la urmărirea penală, or efectuarea acestor acțiuni în afara termenului legal și declararea nulității pentru efectuarea peste termen, echivalează cu lipsa mijloacelor probatorii, fiind admise încălcarea gravă a normelor procesuale. Expunerea poziției procurorului-șef în argumentarea contestației că utilizarea normei procesuale prevăzute la art. 326 Cod de Procedură Penală, numai pentru efectuarea unor acțiuni suplimentare fără a urmări scopul legal invocat de modificare a învinuirii în sensul agravării, descalifică nivelul profesional și buna diligență la aplicarea procedurilor legale.

Procurorul Sergiu Mititelu nu a exercitat controlul adecvat asupra activităților subordonaților săi, în special în ceea ce privește dosarul penal în cauză. Lipsa unei monitorizări adecvate a permis tergiversarea nejustificată a cazului și a afectat desfășurarea procesului penal. De către instanța de judecată au fost remise trei interpelări către Procuratura Glodeni pentru a urgenta restituirea dosarului penal, dar acestea au fost ignorate sau soluționate tardiv. Invocarea unor argumente precum că nu exista o ședință de judecată fixată pe cazul referent, nu poate justifica încălcarea termenului legal stabilit de instanța de judecată.

Respectiv, comportamentul profesional al procurorului Sergiu Mititelu, în partea ce ține de dosarul penal vizat în această procedură disciplinară, nu întrunește condiția calității relevante pentru a se alinia cerinței de îndeplinire corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.

În susținerea acestei concluzii, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului subliniază că întârzierile în administrarea actului de justiție pot fi tolerate doar atunci când sunt cauzate de circumstanțe obiective și sunt gestionate prin măsuri rezonabile de accelerare a procesului. În cazul *Scordino c. Italiei*, Curtea a accentuat că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri care ar putea compromite eficiența și credibilitatea sa. Complimentar, în cauza *Beaumartin c. Franței*, Curtea a concluzionat că perioadele prelungite de stagnare, neînsoțite de justificări clare și rezonabile, sunt inacceptabile.

Examinând aceste principii în contextul situației vizate, se poate observa că tergiversările cauzate de neglijența procurorului nu doar că încalcă termenele legale și drepturile părților implicate, dar subminează și încrederea publicului în actul de justiție. Lipsa unor măsuri eficiente pentru remedierea întârzierilor accentuează responsabilitatea profesională a procurorului și evidențiază o abatere gravă de la standardele de diligență impuse de lege și jurisprudența internațională.

Această conexiune între principiile internaționale și faptele din speță subliniază gravitatea situației și justifică sancțiunile impuse pentru asigurarea eficienței și credibilității actului de justiție.

Raportând prevederile standardelor internaționale și ale cerințelor naționale la circumstanțele individuale ale procedurii disciplinare examinate, se deduce clar că procurorul Sergiu Mititelu a admis încălcări ale normelor procesual-penale și nu a asigurat respectarea termenului rezonabil la efectuarea urmăririi penale pe dosarul vizat, iar modul în care a gestionat aceste sarcini este expresia îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.

Dimpotrivă, cu o pregătire profesională meritorie și cu asemenea preocupări, procurorul în cauză ar fi trebuit, prin experiența acumulată, să cunoască și să respecte normele legale și deontologice care guvernează această activitate, să respecte obligațiile

de corectitudine, de demnitate, impuse unui procuror, inclusiv respectul pentru un act judecătoresc.

Consecința imediată și directă a acestei încălcări este, în sens larg, atingerea adusă relațiilor sociale privitoare la justiție, ca valoare socială ocrotită, dar și înfrângerea principiului privind caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive, care este un pilon important al statului de drept. Comportamentul manifestat este de natură de a induce ideea unei funcționări defectuoase a sistemului procuraturii și a sistemului justiției, în general, cu consecința alterării opiniei publice cu privire la probitatea și corectitudinea pe care, în mod legitim, orice persoană le așteaptă de la un procuror, căruia îi încredințează apărarea drepturilor sale.

Forma de vinovăție este cea a intenției, procurorul realizând că încalcă regulile și principiile care guvernează activitatea sa și prevăzând rezultatul faptei sale, acceptă eventualitatea producerii consecințelor.

Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că în hotărârea contestată a Colegiului de disciplină și etică s-a dat o apreciere relevantă situației criticate, precum și au fost expuse raționamentele, care au determinat necesitatea sancționării disciplinare a procurorului Sergiu Mititelu, făcându-se raportarea corespunzătoare între obiecțiile formulate de către acesta și circumstanțele constatate în cadrul verificărilor efectuate.

Pe cale de consecință, toate aceste argumente validează soluția de respingere, ca fiind neîntemeiată, a contestației depuse de către procurorul Sergiu Mititelu, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-132/22 din 04.11.2022 privind aplicarea în privința acestuia a sancțiunii disciplinare - retrogradare din funcție, cu consecințele prevăzute la art. 39 alin.(5) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură.

Având în vedere că motivele din contestația procurorului Sergiu Mititelu sunt nefondate, în temeiul art. 37, art. 70 alin. (1) lit. f), art. 77, art. 86 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, pct. 9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația procurorului-șef în Procuratura raionului Glodeni, Sergiu Mititelu, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-132/2022 din 04.11.2022.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ